Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/1861

2026 7 27

EUROPOS CENTRINIO BANKO GAIRĖS (ES) 2026/1861

2026 m. liepos 15 d.

dėl Eurosistemos likvidumo priemonės ne euro zonos centriniams bankams *(ECB/2026/17)*

EUROPOS CENTRINIO BANKO VALDANČIOJI TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 127 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį ir 127 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką,

atsižvelgdama į Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statutą, ypač į jo 2 straipsnio pirmą sakinį, 3 straipsnio 1 dalies pirmą įtrauką, 12 straipsnio 1 dalį, 14 straipsnio 3 dalį ir 23 straipsnį,

kadangi:

(1) pagal Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (toliau – ECBS statutas) Europos Centrinis Bankas (ECB) ir valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniai centriniai bankai (toliau – NCB) gali, be kita ko, užmegzti ryšius su centriniais bankais ir finansų įstaigomis kitose šalyse ir prireikus su tarptautinėmis organizacijomis;

(2) euro likvidumo linijų suteikimas ne euro zonos centriniams bankams ir lygiavertėms pinigų institucijoms (toliau kartu – užsienio centriniai bankai) atitinka vieną iš pagrindinių Eurosistemos uždavinių – apibrėžti ir įgyvendinti Sąjungos pinigų politiką, kaip nustatyta Sutarties 127 straipsnio 2 dalyje ir ECBS statuto 3 straipsnio 1 dalyje, ir padeda siekti pagrindinio Eurosistemos tikslo – palaikyti kainų stabilumą pagal Sutarties 127 straipsnio 1 dalį ir ECBS statuto 2 straipsnį;

(3) visų pirma euro likvidumo suteikimas užsienio centriniams bankams pagal Eurosistemos likvidumo priemonę, skirtą ne euro zonos centriniams bankams (dar žinomą kaip EUREP), yra pinigų politikos priemonė, kuri taip pat padeda užtikrinti sklandų pinigų politikos perdavimą, švelninant neigiamus pokyčius eurais išreikštose finansavimo rinkose už euro zonos ribų, visų pirma ribojant galimą neigiamą tokios įtampos šalutinį poveikį euro zonos finansų rinkos sąlygoms. EUREP kainodara turėtų atspindėti jos, kaip finansinio stabilumo stiprinimo priemonės, vaidmenį ir turėtų būti parengta taip, kad, sąlygoms normalizavusis, būtų skatinama grįžti prie rinka grindžiamos finansavimo tvarkos;

(4) 2026 m. vasario 14 d. Valdančioji taryba nusprendė sustiprinti EUREP, kad ji taptų veiksmingesnė remiant sklandų euro zonos pinigų politikos poveikio perdavimą. Šiuo tikslu sistema turėtų būti atnaujinta, kad iš esmės visiems užsienio centriniams bankams būtų suteikta visuotinė prieiga, taikant tinkamas rizikos kontrolės priemones ir laikantis teisinių reikalavimų;

(5) dėl to, kad pagal EUREP suteikiama galimybė naudotis euro likvidumu, Eurosistemai neturėtų kilti neproporcinga rizika. Siekiant apsaugoti Eurosistemą nuo finansinės ir nefinansinės rizikos, likvidumas pagal EUREP turėtų būti teikiamas tik pateikus labai aukštos kokybės įkaitą eurais, taikant tinkamas rizikos kontrolės priemones ir apsaugos priemones;

(6) Eurosistema privalo laikytis Sąjungos ribojamųjų priemonių ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijų dėl sankcijų. Be to, Eurosistema atsižvelgia į Sąjungos teisės aktus dėl pinigų plovimo prevencijos ir kovos su terorizmo finansavimu. NCB taip pat privalo laikytis nacionalinės teisės aktų dėl pinigų plovimo prevencijos ir kovos su terorizmo finansavimu ir dėl ribojamųjų priemonių tiek, kiek jie jiems taikomi. Todėl prieiga prie EUREP turėtų būti suteikiama tik tiek, kiek i) NCB ir ECB gali toliau laikytis tokių teisės aktų ir priemonių ir ii) užsienio centrinis bankas yra teigiamai įvertintas pagal suderintus minimaliuosius pinigų plovimo prevencijos ir kovos su terorizmo finansavimu standartus, kuriuos Eurosistema laiko tinkamais EUREP;

(7) tiek, kiek tai yra įmanoma bei tinkama, ir siekdamas užtikrinti veiklos veiksmingumą, ECB turi teisę reikalauti, kad NCB atliktų operacijas, kurios yra Eurosistemos uždavinių dalis, pagal ECBS statuto 12 straipsnio 1 dalyje nustatytą decentralizavimo principą ir laikydamiesi ECBS statuto 14 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų. Todėl užsienio centrinių bankų galimybė naudotis likvidumu pagal EUREP turėtų būti pagrįsta sutartiniais dokumentais, sudarytais tarp atitinkamo užsienio centrinio banko ir tokį likvidumą teikiančio NCB. Tokie dokumentai turėtų atspindėti

Eurosistemos veiklos reikalavimus EUREP ir juose turėtų būti nurodytos aplinkybės, kuriomis prieiga užsienio centriniams bankams nesuteikiama, sustabdoma arba apribojama, be kita ko, dėl rizikos kontrolės ir siekiant užtikrinti teisinę atitiktį. Sutartiniuose dokumentuose taip pat turėtų būti reikalaujama, kad atitinkamas užsienio centrinis bankas, gavęs prašymą, teiktų Eurosistemai atitinkamą informaciją, būtiną, kad Eurosistema galėtų vykdyti savo uždavinius ir pasiekti savo tikslus, susijusius su EUREP;

(8) manydama, kad tai būtina Eurosistemos pinigų politikos tikslams pasiekti ir EUREP naudojimo proporcingumui užtikrinti, Valdančioji taryba turėtų išlaikyti teisę savo nuožiūra keisti EUREP parametrus,

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRES:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiose gairėse nustatomos Eurosistemos likvidumo priemonės ne euro zonos centriniams bankams (dar vadinamos EUREP), pagal kurią Eurosistema teikia euro likvidumą ne euro zonos centriniams bankams ir lygiavertėms pinigų institucijoms (toliau kartu – užsienio centriniai bankai), veikimo taisyklės ir parametrai.

2. Teisiniai santykiai tarp Eurosistemos ir atskirų užsienio centrinių bankų, kuriems pagal EUREP teikiamas euro likvidumas, nustatomi atitinkamuose susitarimuose, kuriais įgyvendinamos šių gairių nuostatos ir kuriuos sudaro atskiri užsienio centriniai bankai ir atitinkami valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniai centriniai bankai (toliau – NCB) ir kuriuos taiko atitinkami NCB.

2 straipsnis

euro likvidumo linijų suteikimas užsienio centriniams bankams

1. NCB gali suteikti užsienio centriniams bankams euro likvidumo liniją pagal EUREP, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

a) NCB ir ECB ir toliau laikosi Sąjungos teisės aktų dėl ribojamųjų priemonių ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijų dėl sankcijų;

b) užsienio centrinis bankas yra teigiamai įvertintas pagal suderintus minimalius pinigų plovimo prevencijos ir kovos su terorizmo finansavimu standartus, kuriuos Eurosistema nustatė EUREP, ir atitinka visus susijusius reikalavimus, nustatytus užsienio centrinio banko ir atitinkamo NCB sudarytuose susitarimuose;

c) užsienio centrinis bankas atitinka veiklos reikalavimus, kuriuos Eurosistema laiko tinkamais, įskaitant tuos, kurie atsispindi užsienio centrinio banko ir atitinkamo NCB sudarytuose susitarimuose;

d) užsienio centrinis bankas laikosi visų kitų susitarimų, kuriuos jis sudarė su atitinkamu NCB pagal šias gaires.

2. Užsienio centriniam bankui prieiga prie euro likvidumo linijos pagal EUREP gali būti nesuteikta, sustabdyta, apribota arba jai gali būti taikomos papildomos sąlygos tuo atveju, jei užsienio centrinis bankas nesilaiko kurios nors iš 1 dalyje nurodytų sąlygų arba jeigu Eurosistema mano, kad tai būtina, be kita ko, rizikos valdymo tikslais.

3. Eurosistema gali prašyti, kad užsienio centriniai bankai pateiktų bet kokią svarbią informaciją, kuri, jos nuomone, yra būtina tinkamam EUREP veikimui.

3 straipsnis

Įkaito tinkamumas EUREP

1. Antrinę rinką turintis turtas, kaip apibrėžta Europos Centrinio Banko gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) ([1]) 2 straipsnio 59 punkte (išskyrus padengtas obligacijas ir, siekiant išvengti abejonių, *multi cédulas*, kaip apibrėžta tų gairių 2 straipsnio 62 punkte), kuris pagal tas gaires yra tinkamas įkaitas Eurosistemos kredito operacijoms, yra tinkamas įkaitas EUREP, jei jis, be kita ko, atitinka visas šias sąlygas:

a) jis yra išreikštas eurais;

b) jis priskiriamas I arba II įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijai pagal Europos Centrinio Banko gaires (ES) 2016/65 (ECB/2015/35) ([2]);

c) turtas, kurį išleido bet kuris iš šių subjektų: i) centrinė, vietos arba regioninė valdžia Europos ekonominėje erdvėje; ii) Eurosistemos pripažintos agentūros, atitinkančios kiekybinius kriterijus, nustatytus Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) XIIa priede; iii) Europos Sąjunga; iv) bet kurie kiti Eurosistemos pripažinti daugiašaliai plėtros bankai ir tarptautinės organizacijos.

2. Nepaisant to, kad turtas kitais atžvilgiais yra tinkamas įkaitas EUREP pagal 1 dalį, užsienio centrinis bankas to turto nenaudoja kaip įkaito EUREP, jei turtą išleido jurisdikcijos, kurioje tas užsienio centrinis bankas yra įsteigtas, centrinė valdžia arba vietos ar regioninė valdžia.

3. Atitinkamas NCB visam įkaitui, tinkamam EUREP, taiko šias nuostatas:

a) įvertinimus mažesne nei rinkos verte, kaip nustatyta Gairėse (ES) 2016/65 (ECB/2015/35), išskyrus atvejus, kai Valdančioji taryba nusprendžia kitaip;

b) kasdienį vertinimą ir įkaito vertės išlaikymo prievolę pagal Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) 134 straipsnyje ir 136 straipsnio 2 dalyje ir Europos Centrinio Banko gairių (ES) 2024/3129 (ECB/2024/22) ([3]) 11 straipsnyje nustatytas taisykles, išskyrus tai, kad užuot debetavęs pagrindinę piniginių lėšų sąskaitą, NCB debetuoja užsienio centrinio banko piniginių lėšų sąskaitą.

4. Valdančioji taryba bet kuriuo metu gali nustatyti papildomus reikalavimus, taikomus EUREP pateiktam tinkamam įkaitui, jei tai laikoma būtina Eurosistemos pinigų politikos tikslams pasiekti arba rizikos valdymo tikslais.

5. NCB reikalauja, kad užsienio centriniai bankai pateiktų ir garantuotų, kad visas tinkamas įkaitas, pateiktas arba naudojamas EUREP, būtų visiškai perleidžiamas ir jį būtų galima pateikti be apribojimų ir jį būtų galima be apribojimų realizuoti Eurosistemos naudai. Jei pateiktas ar panaudotas tinkamas įkaitas neatitinka šių pateikimo ir realizavimo reikalavimų, užsienio centriniai bankai turi kompensuoti atitinkamam NCB.

4 straipsnis

EUREP veiklos parametrai

1. EUREP taikomi šie veiklos parametrai:

a) kaina nustatoma pagal pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų normą pridėjus skirtumą, kaip kartkartėmis nustato Valdančioji taryba, atsižvelgdama į pinigų politikos aplinkybes;

b) maksimalus vieno sandorio terminas neviršija vienos savaitės ir pagal susitarimą gali būti pratęstas;

([1]) 2014 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2015/510 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemos įgyvendinimo (Bendrųjų dokumentų gairės) (ECB/2014/60) (OL L 91, 2015 4 2, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2015/510/oj).

([2]) 2015 m. lapkričio 18 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2016/65 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemą įgyvendinant taikomų įvertinimų mažesne nei rinkos verte (ECB/2015/35) (OL L 14, 2016 1 21, p. 30), ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2016/65/oj).

([3]) 2024 m. rugpjūčio 13 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2024/3129 dėl įkaito valdymo Eurosistemos kredito operacijose (ECB/2024/22) (OL L, 2024/3129, 2024 12 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2024/3129/oj).

c) didžiausia euro likvidumo linijos pasiskolintina suma atskiram užsienio centriniam bankui neviršija 50 mlrd. EUR;

d) mažiausias sandorio dydis – 10 mln. EUR.

2. Valdančioji taryba gali bet kuriuo metu pakeisti EUREP taikomus veiklos parametrus, jei mano, kad tai būtina Eurosistemos pinigų politikos tikslams pasiekti arba rizikos valdymo tikslais.

5 straipsnis

ECB vaidmuo

ECB koordinuoja, kaip Eurosistema įgyvendina EUREP, ir šiuo tikslu gali nustatyti vidaus technines specifikacijas.

6 straipsnis

Įsigaliojimas ir įgyvendinimas

Šios gairės įsigalioja tą dieną, kai apie jas pranešama valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniams centriniams bankams.

7 straipsnis

Adresatai

Šios gairės skirtos euro zonos valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniams centriniams bankams.

Priimta Frankfurte prie Maino 2026 m. liepos 15 d.

ECB valdančiosios tarybos vardu
ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE